



รายงานสถานการณ์ศัตรูไม้ผล  
วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๔  
กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช  
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย  
โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๖๒๖

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae\_pmd@hotmail.com



## สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

### ศัตรูไม้ผล

#### ๑. สถานการณ์การปลูกไม้ผล

- ๑.๑ พื้นที่ปลูกทุเรียนทั้งหมด ๗๕ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๘๔๑,๗๓๕.๕๖ ไร่
- ๑.๒ พื้นที่ปลูกมังคุดทั้งหมด ๗๔ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๕๘,๙๗๓.๒๕ ไร่
- ๑.๓ พื้นที่ปลูกเงาะทั้งหมด ๗๐ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑๒๙,๑๗๕.๐๘ ไร่
- ๑.๔ พื้นที่ปลูกลำไยทั้งหมด ๗๗ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑,๗๒๑,๙๔๕.๐๗ ไร่

#### ๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูไม้ผลที่สำคัญ

##### ๒.๑ ศัตรูทุเรียน

๒.๑.๑ เพลี้ยแป้ง พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๘.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๘.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ไม่พบพื้นที่ระบาด)

๒.๑.๒ เพลี้ยไฟ พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๑๐๘.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๒.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๑๐.๐๐ ไร่)

๒.๑.๓ เพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน พื้นที่ระบาด ๕ จังหวัด จำนวน ๓๗๓.๕๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๓๖๑.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๒.๐๐ ไร่)

๒.๑.๔ โรครากเน่าโคนเน่า พื้นที่ระบาด ๘ จังหวัด จำนวน ๓,๔๙๑.๘๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๓,๑๕๒.๗๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖,๖๔๔.๕๐ ไร่)

##### ๒.๒ ศัตรูมังคุด

๒.๒.๑ เพลี้ยไฟ พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๙๗.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๙๘.๐๐ ไร่)

##### ๒.๓ ศัตรูลำไย

๒.๓.๑ เพลี้ยแป้ง พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๔๑.๕๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑๓.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๘.๐๐ ไร่)

๒.๓.๒ โรครุ่ยไม้กวาด พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๒๗๖.๕๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๓.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๗๙.๕๐ ไร่)

๒.๓.๓ โรครากดำ พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๓๒๘.๒๕ ไร่ พื้นที่ระบาด เพิ่มขึ้น ๓.๓๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๓๒๔.๙๕ ไร่)

๒.๓.๔ มวนลำไย พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๑๙.๓๕ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑๘๗.๙๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๐๗.๐๐ ไร่)

### ๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

#### ๓.๑ การควบคุมศัตรูทุเรียน

**๓.๑.๑ เพลี้ยไฟ** หากพบเพลี้ยไฟจำนวนมากหรือเท่ากับ ๑ ตัวต่อ ๔ ดอก หรือ ๑ ตัวต่อยอด ให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น อิมิดาโคลพริด ๗๐% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๓ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือสารคาร์โบซัลแฟน ๒๐% อีซี อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือสารฟิโพรนิล ๕% เอสซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร และไม่ควรรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้

**๓.๑.๒ เพลี้ยแป้ง** หากพบระบาดเพียงเล็กน้อยให้ตัดหรือเด็ดส่วนที่ถูกทำลายทิ้งจนนอกแปลง หากพบการระบาดบริเวณผลทุเรียนให้ใช้น้ำพ่นบริเวณที่ถูกทำลาย เพื่อให้เพลี้ยแป้งหลุดออกไป หรือใช้น้ำผสมไวท์ออยล์ อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเพื่อกำจัด เนื่องจากเพลี้ยแป้งจะแพร่ระบาดโดยมีมดพาไป การป้องกันโดยใช้ผ้าชุบสารฆ่าแมลง เช่น มาลาไรออน (มาลาไรออน ๘๓% อีซี) อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร หรือคาร์บาริล (เซฟวิน ๘๕% ดับบลิวพี) อัตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นไว้ตามกิ่งสามารถป้องกันไม่ให้มดคาบเพลี้ยแป้งเคลื่อนย้ายไปยังส่วนต่างๆ ของต้นทุเรียน หรือการพ่นสารฆ่าแมลงไปที่โคนต้นจะช่วยป้องกันมดและลดการเข้าทำลายของเพลี้ยแป้งได้

**๓.๑.๓ เพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน** เพลี้ยไก่แจ้ทุเรียนจะทำลายเฉพาะใบอ่อนที่ยังไม่โตเต็มที่ และโดยปกติทุเรียนแตกใบอ่อนไม่พร้อมกันแม้แต่ทุเรียนในสวนเดียวกัน สำหรับต้นที่แตกใบอ่อนไม่พร้อมต้นอื่นควรพ่นสารฆ่าแมลงเฉพาะต้น จะช่วยลดการใช้สารฆ่าแมลง และเปิดโอกาสให้ศัตรูธรรมชาติได้มีบทบาทในการควบคุมเพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน หรือบังคับให้ทุเรียนแตกใบอ่อนพร้อมกัน ซึ่งอาจกระตุ้นด้วยการพ่นยูเรีย (๔๖-๐-๐) อัตรา ๒๐๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร เพื่อลดช่วงการเข้าทำลายของเพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน หากพบเพลี้ยไก่แจ้ระบาดมากควรพ่นด้วยสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด ได้แก่ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕ % อีซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรืออิมิดาโคลพริด ๗๐% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๕ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือไทอะมโทกแซม ๒๕ % ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๘ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือไดโนทีฟูแรน ๑๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๑๕ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือคาร์บาริล ๘๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๑๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นทุก ๗ - ๑๐ วัน ในช่วงระยะแตกใบอ่อน และไม่ควรรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้

**๓.๑.๔ โรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน** แจ้งเตือนให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนในพื้นที่และหมั่นสำรวจสวนทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ในการป้องกันกำจัดโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาหว่านในพื้นที่รัศมีทรงพุ่มที่มีรากผอมอยู่ หรือใช้รองก้นหลุมก่อนปลูก ตัดแต่งกิ่ง หรือลำต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม ๘๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๓๐ - ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นทุก ๗ วัน ใช้สลับกับสารเมทาแลกซิล ๒๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๓๐ - ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร โดยพ่นให้ทั่วทรงพุ่ม

#### ๓.๒ การควบคุมศัตรูมังคุด

๓.๒.๑ หมั่นสำรวจและสังเกตการเข้าทำลายของศัตรูพืช และดูแลสวนให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ

๓.๒.๒ หากพบการระบาดของเพลี้ยแป้ง และเพลี้ยไฟให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด ๗๐% ดับบลิวจี อัตรา ๓ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือสารคาร์โบซัลแฟน ๒๐% อีซี อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือสารฟิโพรนิล ๕% เอสซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร และไม่ควรรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยแป้ง และเพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้ และมักพบการระบาดของเพลี้ยแป้ง และเพลี้ยไฟในระยะที่มังคุดออกดอกถึงติดผลอ่อน อาจทำให้ดอกและผลอ่อนร่วง ผลที่ไม่ร่วงเมื่อมีการพัฒนาผลโตขึ้น จะเห็นรอยทำลายชัดเจน เนื่องจากผิวเปลือกมังคุดมีลักษณะขรุขระที่เรียกว่า ผิวขี้กลาก ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพต่ำ

### ๓.๓ การควบคุมศัตรูลำไย

๓.๓.๑ หมั่นสำรวจและสังเกตการเข้าทำลายของศัตรูพืช และดูแลสวนให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ

๓.๓.๒ หากพบการระบาดของเพลี้ยแป้ง ตัดส่วนที่พบไปเผาทำลาย หากระบาดรุนแรงให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด ๗๐% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๔ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ บีโตรเลียมสเปรย์ออยล์ ๘๓.๙ % อีซี อัตรา ๘๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่ง และควรพ่นสารติดต่อกัน ๒ ครั้ง ห่างกัน ๗ วัน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่ง ติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยแป้งสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้

๓.๓.๔ โรคพุ่มไม้แก้ว เนื่องจากยังไม่มีสารป้องกันกำจัดเชื้อไฟโตพลาสมา การป้องกันกำจัดทำได้โดยกำจัดแมลงพาหะ ถอนวัชพืชและพืชอาศัย เพื่อลดปริมาณแมลงพาหะ รวมถึงการใช้เมล็ดพันธุ์ กิ่งพันธุ์ และอุปกรณ์ที่ปลอดเชื้อ

๓.๓.๕ โรคคราดำ พ่นน้ำเปล่าล้างคราดำ เพื่อลดปริมาณเชื้อ กำจัดวัชพืชในแปลงปลูกเพื่อลดความชื้น สะสมไม่เหมาะสมต่อการเกิดโรค และทำลายแหล่งอาศัยของแมลงปากดูดที่มาขับถ่ายน้ำหวาน เนื่องจากเชื้อราเจริญบนสารเหนียวที่แมลงปากดูด เช่น เพลี้ยแป้งขับถ่ายไว้ จึงควรพ่นสารกำจัดแมลง ได้แก่ คาร์บาริล ๘๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด ๑๐% เอสแอล อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเครื่องถูรอบโคนต้น ป้องกันเพลี้ยแป้ง และมดไต่ขึ้นมาบนต้น

๓.๓.๖ มวนลำไย ตัดแต่งกิ่ง ไม้ให้ทรงพุ่มหนาทึบ เพื่อทำลายที่หลบซ่อนและที่พักอาศัยของตัวเต็มวัย หากพบการระบาดจับตัวอ่อน ตัวเต็มวัย และไข่มาทำลาย ใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แตนเบียน หรือใช้สารฆ่าแมลง ได้แก่ คาร์บาริล ๘๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๔๕ - ๖๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ แลมป์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕% อีซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นก่อนลำไยออกดอก

### ๔.การคาดการณ์ศัตรูไม้ผล ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๔

#### ภาคเหนือ

- ลำไย ระวัง หนอนกินช่อดอก มวนลำไย โรคใบจุดดำ โรคพุ่มไม้แก้ว และโรคคราดำ

#### ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ทูเรียน ระวัง เพลี้ยไฟ ไรแดง และโรครากเน่าโคนเน่า

#### ภาคกลาง และภาคตะวันตก

- ทูเรียน ระวัง เพลี้ยไฟ ไรแดง ตัวงหวดยาวเจาะลำต้น และโรครากเน่าโคนเน่า
- ลำไย ระวัง หนอนคืบกินใบ หนอนกินช่อดอก มวนลำไย โรคพุ่มไม้แก้ว และโรคคราดำ

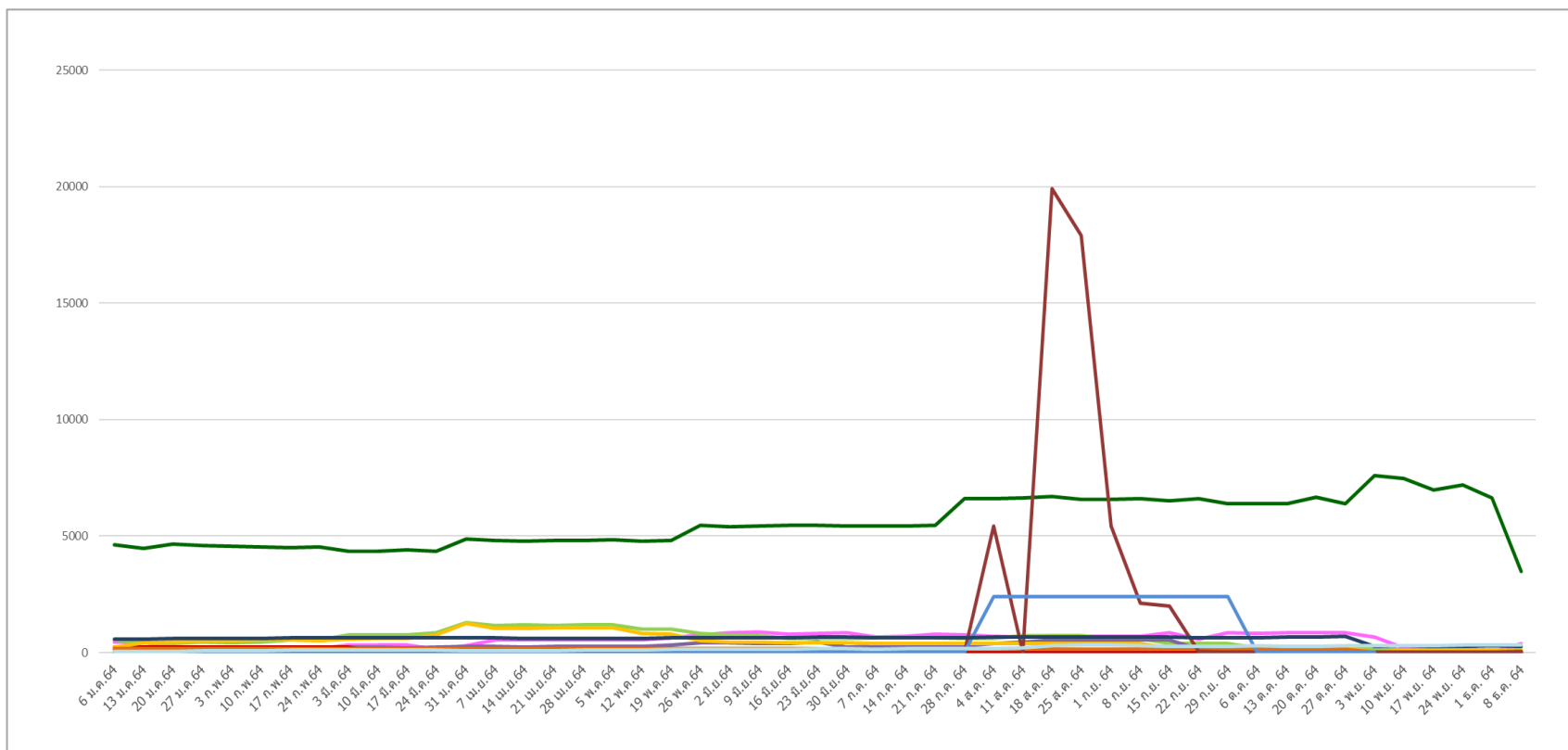
#### ภาคตะวันออก








- ทูเรียน ระวัง เพลี้ยไฟ ไรแดง หนอนตัวงหวดยาว โรคใบติด และโรครากเน่าโคนเน่า
- มังคุด ระวัง ไรแดง หนอนกินใบ เพลี้ยไฟ และโรคใบจุดสาหร่าย
- เงาะ ระวัง หนอนคืบกินใบ หนอนร่านกินใบ และโรคใบจุดสาหร่าย
- ลำไย ระวัง หนอนคืบกินใบ หนอนกินช่อดอก มวนลำไย โรคพุ่มไม้แก้ว และโรคคราดำ

#### ภาคใต้

- ทูเรียน ระวัง เพลี้ยไก่แจ้ทูเรียน โรคใบติด โรคราสีชมพู และโรครากเน่าโคนเน่า
- มังคุด ระวัง หนอนชอนใบ หนอนกินใบ และโรคใบจุดสาหร่าย
- เงาะ ระวัง หนอนคืบกินใบ หนอนร่านกินใบ และโรคใบจุดสาหร่าย

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูไม้ผล ปี ๒๕๖๔



- |  |  |   |
|--|--|---|
|  เพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน- ทุเรียน ๓๗๓.๕๐ ไร่  |  เพลี้ยแป้ง - มังคุด ๐ ไร่   |  เพลี้ยแป้ง - ลำไย ๔๑.๕๐ ไร่         |
|  เพลี้ยไฟ - ทุเรียน ๑๐๘.๐๐ ไร่            |  เพลี้ยไฟ - มังคุด ๙๗.๐๐ ไร่ |  เพลี้ยหอย - ลำไย ๐ ไร่              |
|  เพลี้ยแป้ง - ทุเรียน ๘.๐๐ ไร่            |  โรคราใบจุด - มังคุด ๐ ไร่   |  โรครากเน่าโคนเน่า - ลำไย ๒๗๖.๕๐ ไร่ |
|  โรครากเน่าโคนเน่า - ทุเรียน ๓,๔๙๑.๘๐ ไร่ |  |  โรคราดำ - ลำไย ๓๒๘.๒๕ ไร่           |